

Referat

Nicolae Ceaușescu

Nicolae Ceaușescu (n. 26 ianuarie 1918, Scornicești - d. 25 decembrie 1989, Târgoviște) a fost conducătorul Republicii Socialiste România din 1965 și până la căderea regimului comunist în această țară, survenită între 17 - 22 decembrie 1989, cu puțin timp înaintea execuției sale.

Ceaușescu s-a născut în satul Scornicești, județul Olt, la 26 ianuarie 1918, într-o familie de țărani. La vârsta de 11 ani, după absolvirea școlii primare, Ceaușescu pleacă la București, unde se angajează ca ucenic cizmar.

În 1932 devine membru al Partidului Comunist Român, formațiune politică aflată în ilegalitate la acea vreme. În 1933 este arestat pentru prima oară, pentru agitație comunistă în timpul unei greve. În 1934 urmează încă trei arestări – pentru colectare de semnături în sprijinul eliberării unor muncitori feroviari acuzați de activitate comunistă și pentru alte acțiuni similare. În urma acestor arestări, este etichetat de autoritățile vremii drept „agitator comunist periculos”, precum și „distribuitor activ de material de propagandă comunistă și antifascistă”. După eliberarea din detenție, Ceaușescu dispare pentru o vreme în „subteran”, dar în 1936 este din nou arestat, de data aceasta fiind condamnat la doi ani de închisoare și încarcerat la Închisoarea Doftana.

În 1939 o întâlnește pe Elena Petrescu, cu care se căsătorește în 1945 – aceasta va avea o influență crescândă asupra carierei sale politice pe parcursul următoarelor câteva decenii și va fi executată alături de el în 1989. Ceaușescu e arestat și condamnat din nou în 1940, iar în 1943 este transferat la închisoarea de la Târgu Jiu, unde împarte celula de detenție cu Gheorghe Gheorghiu-

Dej, în scurt timp devenind protejatul acestuia. După cel de-al doilea război mondial, în timp ce controlul sovietic asupra României devenea tot mai pronunțat, Ceaușescu este numit ca secretar al Uniunii Tineretului Comunist – U.T.C. - (1944-1945).

După acapararea puterii de către comuniști în 1947, Ceaușescu devine ministru al agriculturii, iar mai apoi ministru-adjunct al forțelor armate în regimul lui Gheorghiu-Dej. În 1952, devine membru al Comitetului Central (CC) al Partidului Muncitoresc Român (PMR), la doar câteva luni după eliminarea "fracțiunii moscovite" (condusă de Ana Pauker) din conducerea partidului. În 1954, Ceaușescu devine membru plin al Biroului Politic al PMR, iar ulterior ajunge să ocupe poziția numărul doi în ierarhia PMR.

La trei zile de la moartea lui Gheorghiu-Dej, în martie 1965, Ceaușescu preia funcția de secretar general al Partidului Muncitoresc Român (acesta era numele Partidului Comunist Român la acea vreme, după asimilarea forțată, în 1948, a unei aripi a Partidului Social-Democrat). Una dintre primele acțiuni ale lui Ceaușescu, odată ajuns la putere, a fost redenumirea Partidului Muncitoresc Român în Partidul Comunist Român. În același timp, el afirmă că România a devenit o țară socialistă și decide schimbarea numelui oficial al țării din Republica Populară în Republica Socialistă România.

Ceaușescu ales președinte în 1974

În 1967, Ceaușescu devine președintele Consiliului de Stat, consolidându-și astfel poziția. La începutul carierei sale ca șef al statului, Ceaușescu s-a bucurat de o oarecare popularitate, adoptând un curs politic (aparent) independent față de Uniunea Sovietică. În anii '60, Ceaușescu pune capăt participării active a României în Pactul de la Varșovia, deși formal țara va continua să facă parte din această organizație până la dizolvarea acesteia. Prin refuzul său de a permite armatei române să ia parte la invazia Cehoslovaciei alături de trupe ale țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia și o atitudine de condamnare publică activă a acestui act, Ceaușescu reușește pentru o vreme să atragă atât simpatia compatrioților săi, cât și pe cea a lumii occidentale.

În 1974, Ceaușescu își asumă titlul de Președinte al Republicii Socialiste România. Pe plan extern, Ceaușescu urmează un curs aparent independent față de cel al Moscovei și al majorității țărilor blocului comunist. În CAER, la indicația lui, delegațiile române se opun la toate propunerile venite din partea URSS. De exemplu, România este una dintre cele doar două țări comuniste care a participat la Jocurile Olimpice organizate la Los Angeles, în Statele Unite ale Americii în 1984. De asemenea, România este singura țară din blocul răsăritean, cu excepția URSS, care la acea vreme, întreținea relații diplomatice cu Comunitatea Europeană, cu Israelul și cu R.F. Germania. Un tratat incluzând România pe lista țărilor favorizate de Comunitatea Europeană este semnat în 1974, iar în 1980 este semnat un acord vizând schimburile de produse industriale între România și Comunitatea Europeană. Acest fapt a determinat vizitarea oficială a României de către doi președinți ai Statelor Unite ale Americii (Nixon și Ford). În ciuda cursului independent în relațiile politice internaționale, introdus încă de Gheorghiu Dej, Ceaușescu se opune cu încăpățănare introducerii oricăror reforme liberale pe plan intern. În anii '80, după venirea lui Mihail Gorbaciov la conducerea Uniunii

Sovietice, opoziția lui Ceaușescu față de linia sovietică este dictată în principal de rezistența lui față de destalinizare. Securitatea continuă să își mențină controlul draconic asupra mediilor de informare și înnăbușă în fașă orice tentativă de liberă exprimare și opoziție internă.

Casa Poporului, acum Palatul Parlamentului, construită în timpul lui Ceaușescu

Cu prilejul vizitelor efectuate în 1971 în China și Coreea de Nord, Ceaușescu e fascinat de ideea transformării naționale totale, așa cum era ea prefigurată în programul Partidului Muncitoresc Corean și deja pusă în aplicare sub egida Revoluției Culturale din China. La scurtă vreme după întoarcerea sa în țară, Ceaușescu începe transformarea sistemului autohton după modelul nord-corean, influențat fiind de filozofia președintelui Kim Il Sung (Juche). Cărți nord-coreene pe această temă sunt traduse în Română și distribuite pe scară largă în țară.

Începând cu 1972, Ceaușescu trece la punerea în aplicare a unui proiect de "sistemizare" a localităților urbane și rurale. Prezentat de către mașina de propagandă ca fiind un pas major pe calea "construirii societății socialiste multilateral dezvoltate", programul debutează la sate prin demolări în masă ale gospodăriilor țărănești și strămutarea familiilor afectate în apartamente de bloc. Apogeul acestui program a fost însă reprezentat de demolarea a numeroase monumente istorice, inclusiv biserici și remodelarea Bucureștiului în stil ceaușist (peste o cincime din centrul capitalei a fost afectată). Casa Poporului (actualmente sediul Parlamentului) se numără printre cele mai mari construcții din lume, ocupând în aceasta privința locul doi, după Pentagon. Proteste venite din partea unor organizații neguvernamentale internaționale au jucat un rol important în stăvilirea acestor planuri megalomane și probabil în salvarea a ceea ce a mai rămas din monumentele istorice aflate pe lista neagră a dictatorului.

Politica socială a regimului Ceaușescu a avut și ea o contribuție majoră la agravarea situației interne. Întreținerea forțată a sporului "natural" al populației a reprezentat timp de decenii una din prioritățile regimului. Un element important al acestei politici este reprezentat de introducerea, în 1966, a unui decret care interzicea avorturile. Acest decret cu putere de lege permitea avorturile doar în cazul femeilor care au depășit vârsta de 42 de ani sau care au dat deja naștere la cel puțin cinci copii. În teorie, mamele a 5 sau mai mulți copii ar fi avut dreptul la privilegii substanțiale. Mamele "eroine" a 10 sau mai mulți copii aveau dreptul la o mașină ARO gratuită, transport gratuit cu trenul, precum și o vacanță gratuită pe an într-o stațiune balneară. În timp ce sporul populației este întreținut artificial, sărăcia și slaba (mai precis inexistentă) educație sexuală duce la abandonarea a mii de copii nedorți în orfelinatele de stat, care se aflau într-o stare jalnică la acea vreme (și probabil multă vreme după aceea), având drept consecință o rată înaltă a mortalității infantile. Un alt element dezastruos este reprezentat de refuzul lui Ceaușescu de a lua la cunoștință faptul că epidemia de HIV/SIDA lua proporții în România. În România anilor '80 nu se practica testarea HIV a donatorilor de sânge. Acest fapt, la care se adaugă folosirea de ace de transfuzie "resterilizate" în orfeline și nu numai, propulsează România pe locul doi în topul infecțiilor pediatrice cu HIV în Europa sfârșitului de secol XX.

În 1987, o grevă a muncitorilor din Brașov este înăbușită violent de către regimul Ceaușescu. De-a lungul anului 1989, Ceaușescu devine tot mai izolat în lagărul comunist. În august 1989, el propune o întâlnire la vârf pentru a discuta problemele comunismului est-european și a "apărării socialismului" în aceste țări. Această propunere este însă respinsă atât de către statele Pactului de la Varșovia, cât și de către China.

În 1989, Ceaușescu pare a ignora total situația dezastruoasă în care se afla țara. În timp ce populația trece prin momente extrem de dificile, petrecând nenumărate ore pe zi stând la cozi interminabile în fața magazinelor alimentare care nu aveau mai nimic de oferit, televiziunea națională arată adesea imagini ale dictatorului vizitând magazine special "preparate" pentru camera de luat vederi, cu rafturile pline de bunuri alimentare. Nu de puține ori, Ceaușescu face referință în interminabilele sale cuvântări la "înaltul nivel de trai" atins sub conducerea sa, fără precedent în istoria României. Din păcate, aceste afirmații fără acoperire erau în crasă contradicție cu experiența cotidiană a românului de rând.

Evenimentele sângeroase de la Timișoara și București din decembrie 1989 au culminat cu căderea lui Ceaușescu și a regimului comunist.

Spre exasperarea majorității covârșitoare a românilor, Ceaușescu este confirmat în fruntea PCR pentru un nou termen de cinci ani, la Congresul al XIV-lea al PCR din noiembrie 1989.

O tentativă a regimului de a-l evacua pe pastorul reformat maghiar László Tókes din locuința parohială pe care o ocupa de drept la Timișoara, pe motiv că acesta ar îndemna la ură etnică, întâmpină rezistență din partea enoriașilor, care înconjoară casa parohială într-o demonstrație de sprijin. Acestora li se alătură și români, iar demonstrația capătă în scurtă vreme un caracter mai larg, de protest împotriva regimului comunist. Trupe ale armatei, miliției și Securității apar la fața locului la 17 decembrie 1989 și deschid focul asupra manifestanților.

La 18 decembrie 1989, Ceaușescu pleacă într-o vizită oficială în Iran, lăsându-i soției sale, Elena, și altor colaboratori apropiați, misiunea de a înăbuși revolta de la Timișoara. Revolta continuă să ia amploare. După revenirea sa în țară, la 20 decembrie 1989, Ceaușescu ține o cuvântare televizată dintr-un studio de televiziune amenajat în incinta clădirii CC al PCR, în care califică evenimentele de la Timișoara drept o încercare din afară de imixtiune în afacerile interne și de subminare a suveranității României. Până la cuvântarea lui Ceaușescu, mediile oficiale de informare evită cu strictețe orice referință la evenimentele care se derulau în Timișoara, singurele surse de informare fiind posturile de radio din afara granițelor țării, precum Radio Europa Liberă și Vocea Americii. O "adunare populară" în sprijinul regimului este organizată pentru ziua următoare, 21 decembrie, în fața sediului CC al PCR, într-un loc care, în urma evenimentelor acelei zile, poartă azi numele de Piața Revoluției. Demonstrația degenerază în mișcare de răsturnare a regimului. Soții Ceaușescu, surprinși de această turnură a lucrurilor, se dovedesc incapabili de a păstra

controlul asupra maselor. Populația capitalei se adună în Piața Revoluției, unde se confruntă cu unități ale miliției și armatei. Din păcate, raportul de forțe înclină în favoarea forțelor de represiune, bine reprezentate numeric și bine înarmate, care pînă la miezul nopții reușesc să degajeze piața și să aresteze sute de protestatari.

Cu toată întreruperea transmisiunii televizate a demonstrației din 21 decembrie, reacția ineptă și neajutorată a lui Ceaușescu nu scapă neobservată de telespectatorii din întreaga țară. Până în dimineața zilei de 22 decembrie 1989, protestele se răspândiseră deja în toate marile orașe ale României. Moartea în condiții suspecte a ministrului apărării, generalul Vasile Milea, este anunțată în 22 decembrie de către posturile naționale de radio și televiziune. Imediat după acest anunț, o ședință extraordinară a comitetului politic executiv al PCR are loc, sub conducerea lui Ceaușescu, care cu acest prilej anunță că preia comanda armatei. Ceaușescu mai face o încercare disperată de a se adresa mulțimii adunate în fața sediului CC, dar fără succes. Protestatarii forțează ușile și pătrund în sediul CC, iar cuplului Ceaușescu nu îi rămâne decât opțiunea de a fugi cu un elicopter care îi aștepta pe acoperișul clădirii CC.

La 22 decembrie 1989, soții Ceaușescu părăsesc capitala la bordul unui elicopter, împreună cu Emil Bobu și Manea Mănescu. Fac o scurtă escală la Snagov, după care își continuă drumul spre Târgoviște, unde abandonează elicopterul.

Cei doi fac autostopul și sunt luați în mașină. În final, fiind aflați în custodia miliției, cei doi sunt predați autorităților militare. La 25 decembrie 1989, soții Nicolae și Elena Ceaușescu sunt judecați, după un proces sumar de un tribunal militar ad-hoc, condamnați la moarte și executați, la câteva minute după pronunțarea sentinței. Tribunalul respectiv și-a asigurat un loc special în istorie prin faptul că avocatul însărcinat cu apărarea lui Ceaușescu a făcut front comun cu procurorul, în loc să își apere "clientul".

Bibliografie

1. Edward Behr, *Kiss the Hand you Cannot Bite* ("Sărută mâna pe care nu o poți mușca")
2. Dumitru Burlan, *Dupa 14 ani - Sosia lui Ceaușescu se destăinuie*, Editura Ergorom, 2003
3. Marian Oprea, "Au trecut 15 ani - Conspirația Securității" în *Lumea Magazin* nr.10, 2004
4. Viorel Patrichi, *Eu am fost sosia lui Nicolae Ceaușescu*, *Lumea Magazin* nr.12, 2001
5. Stevens W. Sowards, *Twenty-Five Lectures on Modern Balkan History (The Balkans in the Age of Nationalism)* ("Douăzeci și cinci de conferințe despre istoria modernă a Balcanilor)
6. John Sweeney, *The Life and Evil Times of Nicolae Ceaușescu* ("Viața și timpurile răului ale lui Nicolae Ceaușescu")
7. Filip Teodorescu, et al., *Stenograma ședinței de audiere din 14 decembrie 1994*
8. Dennis Deletant, *Ceaușescu și Securitatea: Constrângere și disidență in România anilor 1965-1989*, Editura Humanitas 1998